

א-תו כבשר, מכל מקום נמנין עליהן בפסח.⁽³⁷⁹⁾

כלומר, אם נמנה אדם עם חבורה כדי לאכול יחד מבהמה שהוקרבה לקרבן פסח, ולא נשאר לו אלא רק לאכול מגידין אלו, יצא ידי אכילת קרבן פסח בהם. ומוכת, שדינם כבשר כיון שעכשיו גידין רכים הם (380)!

ועוד, טעם נוסף להתיר את הבהמה, לפי שהתורה חסה על ממונן של ישראל!

אמר ליה רב פפא לרבה: הרי רבי שמעון בן לקיש חולק על רבי יוחנן וסובר שאין נמנים על אכילת גידין אלו לקרבן פסח לפי שאינם נחשבים כבשר. ולדעתו, כיון שאינם כבשר, אם כן, אף אינם נחשבים כבשר לענין חיפוי העצם והרי איסורא דאורייתא של טריפה יש כאן.

ואיך את רבה אמרת "מאי ליחוש להו"? הרי לדעת ריש לקיש טריפה מדאורייתא היא. ואיך ניתן להתעלם מכך? (381)

ומגינים על העצם. ולכן תלוי נידון זה במחלוקת ר"י ור"ל האם מחשיבין אותם כפי עכשיו וכבשר, או אחר סופם וסוף סוף אינם בשר.

380. הרמב"ם [שחיטה ח יב] סתם, ופסק "וגידין הרכים אינם חשובים בשר".

ודייק מכך הכסף משנה שלדעת הרמב"ם אין חילוק בין אם סופם להקשות ובין אם לאו. ויתכן שטעם דברי הרמב"ם שלא חילק בזה, הוא משום שגידין שאין סופם להקשות, פשיטא שהם כבשר ואין צורך לפרש זאת. ולא נתכוין הרמב"ם אלא לגידים שאין סופם להקשות.

אופן נוסף נקט הכסף משנה, שכל גידים סופן להקשות. ואילו מה שאמר רבי יוחנן "גידין שסופן להקשות" שמשמע מכך שיש שסופן להקשות ויש שלא, אין כוונתו שיש שני סוגי גידים. אלא רוצה רבי יוחנן לומר שאף על פי שסופן להקשות, נמנים עליהם בפסח. וכל גידים סופן להקשות. ומשום כך כתב כאן הרמב"ם לעניננו שכל גידים הרכים אינם חשובין כבשר.

אולם מדברי התוספות בפסחים פד א ד"ה גידים [וכן משמע אף בתוס' כאן] מבואר שגידים השדרה סופן להקשות אך שאר גידים שבבשר אין סופן להקשות ונידונים כבשר.

381. מכאן מוכיח רבינו יונה כדעת רש"י לעיל

ענין זה מביאה הגמרא את מחלוקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש.

ב. גידי הצואר, לעולם קשים הם ואין רגילות לאוכלם כלל כמו עצמות.

ומוכחים זאת התוספות מהגמרא בפסחים שם "הגידים, הנותר והעצמות של קרבן פסח ישרפו לששה עשר [בניסין]" ומקשה על כך הגמרא באיזה גידים מדובר. אם בגידי בשר, יש לאוכלם? ואם לא אכלום ונותרו, הרי זה בכלל נותר? אלא ודאי שמדובר בגידי הצואר שאין אוכלים אותם ולכן בכלל 'נותרים' הם.

379. הקשו התוספות, הרי לגבי אכילת קרבן פסח, טעם מחלוקתם הוא בשאלה האם כיון שסוף הגידים להקשות, הולכים אחר סופם ואינם נחשבים בשר, או שמא כיון שעכשיו רכים הם וכבשר, לא הולכים אחר סופם.

וקשה, מה שייכות מחלוקת זו לגבי הנידון האם הגידים מגינים בפועל ומכסים על העצם השבורה או לאו, לשאלה אם יש להם דין בשר לגבי פסח?

ומיישבים התוספות, כיון שבברייתא מבואר שהחיפוי על העצם צריך שיעשה על ידי עור ובשר, משמע שרק אם יש לגידים חשיבות "בשר", רק אז מגינים. ואם אינם נחשבים "בשר" אינם מגינים. אף שבפועל הם חופים